

30 ГОДИНИ ОТ ПРИЕМАНЕТО НА ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА РОЛЯТА НА АДВОКАТИТЕ

Преди 30 години, по време на VIII конгрес на ООН за превенция на престъпността и отношението към правонарушителите в Хавана, Куба, 27 август – 7 септември 1990 г., са приети Основните принципи за ролята на адвокатите.¹

По повод на това на 7 септември 2020 г. Съветът на адвокатурите и правните общества в Европа (ССВЕ) публикува свое изявление², което е подкрепено и от Висшия адвокатски съвет.

ИЗЯВЛЕНИЕ НА СЪВЕТА НА АДВОКАТУРИТЕ И ПРАВНИТЕ ОБЩЕСТВА В ЕВРОПА ПО ПОВОД 30-ГОДИШНИНАТА ОТ ПРИЕМАНЕТО ОТ ООН НА ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА РОЛЯТА НА АДВОКАТИТЕ

Съветът на адвокатурите и правните общества в Европа (Council of Bars and Law Societies of Europe) е признатият глас на европейската адвокатска професия, обединяващ адвокатските органи и организации на 45 европейски държави, включително 27-те държави членки на ЕС. Чрез тях Съветът на адвокатурите и правните общества в Европа представлява повече от 1 милион европейски адвокати. Съветът на адвокатурите и правните общества в Европа насърчава достъпа до правосъдие, зачитането на правата на човека и защитата на върховенството на закона.

По повод 30-годишнината от приемането на основните принципи на ООН за ролята на адвокатите Съветът на адвокатурите и

¹ Основните принципи на ООН за ролята на адвокатите може да бъдат прочетени на английски език на: <https://www.un.org/ruleoflaw/files/UNBasicPrinciples-ontheRoleofLawyers.pdf>.

² Изявлението на Съвета на адвокатурите и правните общества в Европа може да бъде прочетено на английски език на: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/EUROPEAN_CONVENTION/CONV_Position_papers/EN_CONV_20200827_CCBE-Statement-on-the-occasion-of-the-30th-anniversary-of-the-UN-Basic-Principles-on-the-role-of-lawyers.pdf.

правните общества в Европа и всички долуподписани организации желаят да подчертаят значението на принципите за тази правна професия и необходимостта от ефективно прилагане на гаранциите, предвидени в тях, за осигуряването на по-добър достъп до правосъдие и защита на основните права на гражданите.

Основните принципи на ООН за ролята на адвокатите бяха приети с цел насърчаване и осигуряване на основната роля на адвокатите, чиято независимост и роля на активни защитници на основните права и свободи на гражданите е под постоянна заплаха.

Адвокатите играят съществена роля сред професиите като действащи лица в системата на правосъдието и така от своя страна допринасят за защитата на върховенството на закона, осигуряването на достъп до правосъдие на гражданите и защитата на основните права и свободи. По тази причина адвокатската професия може да попадне под значителен натиск от изпълнителната и законодателната власт, както и понякога от съдебната власт и от недържавни участници.

Въпреки че Основните принципи на ООН по време на своето 30-годишно съществуване доказаха своята значимост за необходимостта от защита при всякакви обстоятелства на правата и задълженията, свързани с професията на адвокатите и защитата на гражданите, адвокатите по света все още са тормозени, заплашвани, арестувани, преследвани и дори убивани заради професионалната им дейност.

Атаки срещу адвокатската професия се случват и в Европа. Обвързващите инструменти като Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) защитават различни важни права, свързани с ролята на адвокатите при поддържане на върховенството на правото, и трябва да продължат да го правят несъмнено. Въпреки това други права и задължения, специфични за адвокатската професия, остават извън обхвата на ЕКПЧ.

Други специфични инструменти поради необвързващия им характер не са генерирани необходимите условия за ефективна отчетност на държавните и недържавните участници.

В този контекст през 2017 г. Съветът на адвокатурите и правните общества в Европа заяви, че е необходимо приемането на **Европейска конвенция за адвокатската професия** за установяване на обвързващи задължения за правата, предвидени в съществуващи необвързващи инструменти, които не са предвидени в ЕКПЧ. Затова през януари 2018 г. Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (ПАСЕ) прие препоръка и призова Комитета на министрите да разгледа възможността за изготвяне на **Европейска конвенция за адвокатската професия**.

По повод 30-годишнината от приемането на Основните принципи на ООН за ролята на адвокатите и въз основа на гореизложеното Съветът на адвокатурите и правните общества в Европа и всички долуподписани организации призовават за по-ефективно прилагане на гаранциите, предоставени от основните принципи на ООН за ролята на адвокатите, и отново заявяват своята силна подкрепа за работата на Съвета на Европа по бъдещата **Европейска конвенция за адвокатската професия**, като се има предвид необходимостта от този специфичен обвързващ инструмент за запазването на независимостта, целостта на правораздаването и върховенството на закона.

*Превод от английски език: д-р Сибила Игнатова,
адвокат*